

Kòlòsayì ǒ pbàkrístò tò Pòlò andí bhàrɔwà Yàrí bhàrɔwà ǒ ì nòtù ádròdrǒ dhu tí dhu

Yàrí bhàrɔwà nandí ní Pòlò, Yèsù Krístò bhà uvitatáλε. Kándí ka mbèmbè azà kumì atɔ údà ndí Yèsù ka kùgù dhu-dzidó rórò. Ka kùrè nga kà randí bhàrɔwà Rómà tó kigò ǒ ndí ndí'ì imbi ǒ rórò (4.3,10,18). Anyì kǐ'ì dònà ùbhǒ ka karí atdí idza ǒ (Kas 28.14-31). Ka ni'ì inzà àpè àrà Kòlòsayì tó kigò ǒ atdíku màtí ndítírò ale. Pbétù, kasu tó atdí kà t'ódhìnà, Èpafrà tí kátina ale (Kòl 1.7), níira ndi ndi kigò ǒ kànisa ǒ bhà tó màkùrè òvò kà tò (Flm 23; Kòl 1.7-8).

Pòlò andí yàrí bhàrɔwà Àziyǎ-Ngba tí kátina pbìrì ǒ, Kòlòsayì tó kigò ǒ pbàkrístò tò (Kòmbí ka karí ndí pbìrì ànzi Tùrùkiyà tí). Ndi kigò ǒ ábhǒ pbàkrístò ni'ì ìnzǐ ní Pbàyàhúdí (Kòl 1.27). Èpafrà mà Filèmònà mànà unɔ ndi Ídzi Màkùrè abádhí tò (1.7; Flm 19). Kòlòsayì tó kigò ǒ pbàkrístò nóongónà 'ùndu Filèmònà bh'ìdzá (Flm 2).

Pòlò andí yàrí pbìndà bhàrɔwà okúna dò rò dhu rǐ'ì Kòl 2.1-3 ǒ. † dhu ní: Atdídhená ale náapè 'ùtrá Kòlòsayì tó kigò ǒ pbàkrístò 'àtì, dhu ràkǎ abádhí rífù Pbàyàhúdí tó màndu, ndíni ì uni tí Kàgàwà mběyi nyú (2.16-23). Ndirò, abádhí ràkǎ nzá 'ùlě Krístò kèlě atdíró, pbétù

abádhí rākă 'ùlě málàyíká mà átò (1.16; 2.10,15). Ní Pòlò rě dhu àndí abádhí tò ndàtì, Krístò rārě mbă atdí àlìkyè dǒ kǒkò ɔbì nà ngǔkpà dhu-tsí mànà, pbétù kàbhà ɔbì ròsè kóró dhu-tsí-ɔbì dònă. Ndirò, Kàgàwà nyú ndìtírò rārě'ì kà-nyutsi (Kòl 2.9). Ní Krístò nākă wà atdíró ìndrǔ t'ígútá tò.

Bhàrɔwà-nyìtì ka kóhù tí dhu

- Pòlò rě Kòlòsayi tó kigò ǒ pbàkrístò nóvì dhu (1.1-2).
- Pòlò rě ɔtsò àbhǔ Kàgàwà tò Ídzì Mākǔrù rě abádhí ùwǔ dhu-okú dò rò dhu (1.3-14).
- Pòlò rě Krístò-ɔvò ilè ka kí yà adzi mà kànìsà mànà tó Ádrǔngbǎle tí òná atdí adyi nándí Kòlòsayi tó kigò ǒ pbàkrístò tò dhu (1.15-20).
- Pòlò rě pbàkrístò-okú dò rò ndì ndí ndùgye dhu ìse dhu (1.21-2.5).
- Pòlò rě Kòlòsayi tó kigò ǒ Kànìsà ìsǒ ìnzǐ rìrì tìtò tó dhu ùdhě rí fǐyò ale-tsǔ dhu, ndàdù àvinà átò ròdò ì Krístò tò tí dhu (2.6-23).
- Pbàkrístò àkă 'òkò tí ípìrǒnga-ɔwútá ǒ Kànìsà ǒ, fǐ-dzá, ndirò ìnzá àpè Yèsù à'u ale nzínzì ǒ dhu (3.1-4.6).
- Pòlò rě pbìndà bhàrɔwà ùtsa ìndrǔ t'óvìta rǒrò dhu (4.7-18).

Pòlò rě Kòlòsayi tó kigò ǒ pbàkrístò nóvì dhu

¹ Yàrí bhàrɔwà nándí ní ima Pòlò, yà Kàgàwà náanzi ma ndì nyú ndì ndózè ka dhu bhěyi mí'ì Yèsù Krístò bhà uvitatále tí rò. Mă mí'ì atdíkpá àlě t'ádònà Tìmòtewù mànà. ² Ní, ma màndí dhu fǔkù Kàgàwà bhà ale tírò yà Kòlòsayi tó kigò ǒ

nyí nyaróko rò. Nyí ní àbanínzo, yà Krístò mànà ì núngbò 'àdù kǒwù ùngũ atdí afíya nyú nà ale. Àě t'Ábanà Kàgàwà àkǎ ndàsò nyí, ndàdù nyǎbhũ nyòkò màrùngà ǒ.

Pòlò rí òtsò àdù Kàgàwà tò Kòlòsayi tó kigò ǒ p̀bàkrístò-okú dò rò dhu

(Èfè 1.15-19; Fìl 1.3-6; 1Tè 1.2-4; 3.5-11)

³ Mǎ mǎrí òtsò àdù bìlín-ganà Kàgàwà àlè tó Ádrùngbǎle Yèsù Krístò t'Ábanà tò d̀kù mǎ mí m̀tsò rò. ⁴ Mǎ mǎrí òtsò àdù kà tò, mǎ m̀rì ìngbà dhu bhèyi m̀tí nyí nyá'ù Yèsù Krístò, ndìrò ìngbà dhu bhèyi m̀tí nyí nyóze Kàgàwà bhà ale kóró dhu dhu-okú dò rò. ⁵ Nyí nábhu nyá'ù ndi Yèsù Krístò, nyǎdù Kàgàwà bhà ale òze wò dhu bhèyi dhu ní, nyí nyíli atdyúkũ Kàgàwà ìli f̀kù òrù-akpà ò dhu d̀ dhu. Ndi atdyúkũ rí'ì d̀nà dhu ka kóvò f̀kù yà obhóngà tó ǒte, Kàgàwà bhà Ídzì M̀kùrù-otù ǒ. ⁶ Ndi Ídzì M̀kùrù ódhì itse, ndàdù àkǎ yà adzi ǒ kóró ngari ǒ. F̀r̀b̀v̀ ndi dhu ónzì ndi ndi dhu bhèyi tí, ròpè ndi yà nyí nyíri Kàgàwà bhà ídzìngà d̀ ka káwèna dhu, nyǎdù f̀ndá obhóngà ǹni ònà idho ò rò. ⁷ Èpaf̀rà, kasu tó odhìkà, yà atdí d̀ mǎ móze ale, ní ndi wò ndi m̀kùrù nùdhe f̀kù. Àbadhi ní Krístò bhà kasutále, atdí d̀ ndi níf̀, yà f̀kà ngari ǒ arí kasu ònzì nyí mànà ale. ⁸ Àbadhi ní ndi yà f̀l̀l̀-Alafí írǎ nyí nǐ f̀kù àze tó m̀kùrù nòvò f̀kà.

⁹ Wò dhu-okú dò rò ní ndi, yà f̀kù m̀kùrù mǎ m̀r̀nà rò, mǎ mà átò mǎ mǎrí nzí m̀ngyè m̀tsò mǎ mí d̀kù rò. Ní mǎ mí m̀tsò Kàgàwà r̀, ndíní

nyí nabhù tí nyǔni ndì nyú ndì ndóze kǎnzì dhu, ndàdù nyíra dhu-ǎnga t'óvòta mà, inga t'únita màná nǐ, pbìndà Ɔlǎ-Alafí-otù ǎ. ¹⁰ Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyí nyádù òko àdhàdhì Ádrùngbǎle óze ka dhu bhěyi, nyǎdù kóró dhu ònzì kà-nyìkpó nòfò dhu bhěyi. Wòrí otu ǎ ní ndi, nyí nyádù kóró ídzi dhu-tidò nónzì, nyǎdù àmbe Kàgàwà ùni dǎ mběyi nyú. ¹¹ Kàgàwà rǎdù ɔbi àbhu fǔkù pbìndà ádrùngbǎnga tó awáwù tó ɔbi nǐ, ndínǐ nyí nyongó tí kóró dhu-dzi òndù, ìnzǐ nyí nyí nyíngyě rórò. Nírò dhèdhe ǎ, ¹² nyí nyákǎ nyǎbhu ɔtsò Àba Kàgàwà tò. Àbadhi ní ndi nyí nábhu nyí'ì iwà nyí nyákǎ nyǎbà yà pbìndà ale tò kǔlì pbìndà awáwù tó idzi ǎ ongyéngá ale tí. ¹³ Obhó tí kǔkòlò àlě, àlě rùvò pǎmvo Sitanì arí'ì ádrùngbǎnga tó ɔbi nà òná ìnò ǎ rò, ndàdù àlě ìtsu Idhùnà, yà atdíǎ ndì ndazè ale bhà idzi ò. ¹⁴ Ndi Idhùnà bhà ɔve-nyutsinǎ nga ní ndi, kǔkòlò àlě'ì, ndàdù àlě tó nzérenga núbà àlě tò nǐ.

Krístò ní kóró dhu-tsí dǎ Ádrùngbǎle dhu

¹⁵ Krístò ní Kàgàwà, yà ìnzǐ arí ndàlǎ ale bhà ófò nyú. Àbadhi ní ndi yà Kàgàwà anzì kóró dhu-tsí tó sengba*. ¹⁶ Obhó tí, kǔtù ǎ, Kàgàwà anzì òrù-akpà ò ndirò yà adzi ǎ arí'ì kóró dhu, yà ì àlǎ rí dhu mà, ìnzǐ arí ì àlǎ dhu màná: ìmbǎ rí'ì ádròdrǎ kámá tó Tombi màtí, Ádròdrǎnga màtí, ndirò ìmbǎ rí'ì kóró màlàyíká mà ɔyá kámá

* **1:15** 1.15 Sengba-tì ní kóró dhu tò ì'ì angyinǎ rò ale, ndirò kóró dhu dǎ arí'ì òsòse ádrùngbǎnga nà ale (Zàb 89.28).

mànà màtí. Kàgàwà anzì kóró dhu kòtù ǒ, ndirò kókú dò rò. ¹⁷ Krístò ní'ì inè angyi inzà kóró dhu àpè ì'ì rórò, ndirò yà ì'ì arí'ì kóró dhu-tsí náarí'ì kòtù ǒ. ¹⁸ Ka ní Kànìsà-dɔ, ndi Kànìsà ràdù ì'ì kàngbò. Ndirò ka ní ndi wò ndi ngbõna tò ípìrõnga nabhù. Ndirò ka ní ndi wemberè tí ndi ningbè ɔve-bvù rò, ndí'ì ndi ndí'ì tí kóró dhu-tsí dò-tsírò wemberè t'ále tí. ¹⁹ Obhó tí, Kàgàwà nyú ndítírò náazè kóró p̀bìndà ófò rí'ì ndi Idhùna-nyutsi. ²⁰ Idhùna-otù ǒ, Kàgàwà azè ndùngbò kóró dhu-tsí ndi mànà. Ndi Idhùna azù yà mùsàlabhà dǒ ndi nufu-otù ǒ, Kàgàwà níibho màrùngà yà adzi ǒ ndirò òrù-akpà ò.

²¹ Ndirò nyí mà átò, angyi nyí nyí'ì itse Kàgàwà rǒ rò, ndirò nyí ní'ì kàbhà òmvù, fùkú nzére irèta yà nyàbhù rí nyàmbe nzére dhu ònzì dǒ nóokú dò rò. ²² Pbétù kòmbí, Kàgàwà nùngbò wà nyí ndi mànà, Idhùna bhà ɔve-otù ǒ, ndí'ì nyí nabhù tí nyótù nyí kònzí ìlìlǎ ale tí, ìmbǎ nzére dhu tí ka kózùna dhu rí'ì nyuyatsi, ndirò ìmbǎ rí'ì atdí afátá nà màtí ale tí. ²³ Pbétù, nyí nyàkǎ nyòdì pfòkù, nyàdù ìko pòtsó fùkú a'uta ǒ. Ndirò, nyí nyàkǎ nzá nyíndà nyí ndi Ídzi Màkùrù rǒ rò. Ka ní ndi àlè tó a'uta ídè dòná dhu. Ndi Ídzi Màkùrù ka kùno yà òrù-akpà-tsìná arí'ì kóró ale tò. Ní ima Pòlò, Kàgàwà ìli ma mì'ì kùno rí ìndrù tò ale tí.

*Pòlò rí kasu ònzì, ndàmbe ndùgyè dǒ Kànìsà tó ídzinga-okú dò rò dhu
(1Kò 2.7-13; Èfè 3.1-13)*

24 Kòmbí idhèdu ìka wà ndì yà fùkù ma mí Ídzi Màkürù ùno dhu rábhùna mabà àpbè-okú dò rò. Ndi ngbòdu ònǎ rò ma mábàna àpbè-otù ǒ, ma mí Krístò abà àpbè-tsù ìndrì. Ma mí ndì àpbè àbà kà-ngbò tò ídzìngà nabhù tí. Ndi kà-ngbò ní Kànìsà. 25 Ima, ma móngò wà Kànìsà-kàsù t'ónzitatále tí, àdhàdhì yà Kàgàwà udhè ka mǎnzì ndínì ídzìngà nabhù tí fùkù dhu bhèyi. Kìdì ma ndínì ma mǎno tí p̀b̀ìndà Ɔte kóró fùkù. 26 Ndi Ɔte ní ndì yà ròpè ndì angýì m̀h̀àngú ò rò k̀à̀r̀ù r̀à̀dì òr̀ù ò kóró ale tó r̀ù̀g̀à̀nda r̀ò Ɔte. P̀b̀ét̀ù kòmbí, k̀ìt̀è wà ka k̀p̀ang̀ba p̀b̀ìndà ale tò. 27 Obhó tí, Kàgàwà náazè ndìtè yà ndì ndudhé òdhù ò ndínì ndì ndonzi tí dhu tó ábhǒngà mà, kà tó aya m̀à̀nà ìnzì ní P̀b̀à̀yà̀h̀údí tò. Yàrí ní ndì ndì òdhù ò k̀à̀r̀ù dhu: Krístò r̀í̀ì afikù ò, ndìrò ndì dhu àbhù nyí nyǎ'ù dhu ìnè nyí r̀à̀r̀í̀ì ngari nà Kàgàwà bhà Ádr̀ù̀ng̀b̀ǎ̀ngà tó awáwù ò. 28 Ndi dhu-okú dò rò ní ndì mǎ m̀á̀rí Krístò dǒ Ɔte òvo kóró ale tò. Mǎ m̀á̀rí dhu òvo ìngbàtí ìli ndì ale mà tò m̀ìt̀dyu nyìkpóna, mǎdù dhu ùdhe f̀ìndà dhu-ǒngà t'òvòta tó kóró ófò ǒ, ndínì mǎ m̀onzi tí kóró ale dzùnà, rò'ò Krístò-nyutsi. 29 Ndi dhu-okú dò rò ní ndì ma m̀á̀rí kasu ònzi, madù àmbe mugyè dǒ Krístò ìbhò idù ɔbi, yà nyudutsi rí kasu ònzi ádr̀ù̀ng̀b̀ǎ̀ngà tó ɔbi nyú nà nǎ.

2

1 Ma mòzè nyùni dhu ma rarí kasu ònzi ɔbi nyú nà okúkù dò rò, nyí Kòlòsayi ǒ p̀b̀à̀krístò mà, Làwòdikiyà ǒ Yèsù ná'ù ale mà, ndìrò kóró ngùkpà ale k̀à̀kà ìnzà apèna nyìdu-kpa mà nálǎ

mànà. ² Ma mòzè dhu ní afíkù ròtsì obi, ndirò nyí rùngbò nyí atdíídǒ àzè ǒ. Ma mòzè dhu ní nyùlè Kàgàwà bhà Ɔte t'únita nǐ abhɔ nyú. Ndi dhu bhèyi ní ndi, nyí nyádù Kàgàwà údhe ndònzì dhu yà órù ò ongónà àdi núnì*. Ndi órù ò ongónà àdi dhu ní Krístò nyú nditírò. ³ Kà-nyutsi tí ní ndi, àlě kádù àbàná dhu-ǒnga t'óvòta mà, inga t'únita mànà tó kóró ongyéngá núrù ì. ⁴ Ma mí ndi dhu òvɔ fùkù, ìnzǐ atdí ale mà núutrá tí nyí pbìndà òvòvù ɔte nǐ. ⁵ Ìmbǎ dhu rǐ'ì itse ma mí'ì rùkù rò ale-ngbò ònǎ rò dhu màtí, ní ma mí'ì ìnè atdíkpá nyí mànà ale-afí ònǎ rò. Ndirò idhèdu ìka ndì atdíídǒ, nyí nyáróko mbèyi àkàkǎ ófò ǒ, nyádù ìko pòtsó Krístò nyí nyá'ù nǐ a'uta ǒ dhu ma màla rò.

Krístò dǒ tí dhu àkǎ kòsì ale bhà ípìrǒnga dhu

⁶ Nírò, yà nyí nyá'ù Yèsù Krístò rǐ'ì fùkù Ádrùngbǎle tí dhu bhèyi, nyí nyàkǎ nyǒngò òko àbadhi ózè nyǒngò òko dhu bhèyi. ⁷ Nyí nyàkǎ nyǒdì ivéku kà-nyutsi, nyádù fùkù ípìrǒnga òsì kà dǒ. Nyí nyàkǎ nyìkò pòtsó a'uta ǒ, yà fùkù ka kúdhe ka dhu bhèyi. Ndirò nyí nyàkǎ nyí'ì òtsò àdù arí atdíídǒ Kàgàwà tò ale tí.

⁸ Nyí nyàkǎ nyǎndà nga mbèyi, akye atdí ale mà núutrána nyí yà ìndrù arí'ì nà ìmbǎ tǐna nà dhu-ǒnga t'óvòta-tidò nǐ nǐ. Ndi dhu-ǒnga t'óvòta-tidò ní yà ìndrù tó màndu mà, yà adzi dǒ obi nà dhu-tsí mànà rǒ ndì nípbi, pbétù ìnzǐ ndàdù ndìpbi Krístò rǒ. ⁹ Obhó tí, Kàgàwà bhà ófò rǐ'ì kóró nyú Krístò-nyutsi, kà-tì ní, kà-ngbò

* 2:2 2.2 Kòl 1.26

ò. ¹⁰ Ka ní ndi òrù-akpà ò arí'ì kóró màlàyíkà mà, òyá kámá mànà dǒ arí'ì ádrùngbǎnga tó obi nà. Ndirò, kà mànà nyí nyúngbò nyí dhu-otù ǒ, ka kózù wà nyí àkǎkǎ obhó nyé ale tí.

¹¹ Krístò mànà nyí nyúngbò dhu-otù ǒ, Kàgàwà ìli wà pbìndà ale tí rí nyítè ìndrù tò ize afíkù ò. Angyí kítè Pbàyàhúdí tò ize tí dhu ní'ì onziyánga òbhòlò abádí rǒngo dhu. Pbétù, rùkú kǐli ize ní nzì ìndrù-otsú ìli, ka níli ní Krístò. Ní ndi dhu-otù ǒ, kípfo wà yà angyi nyí nyí'ì nà nzére ófò nyukutsi rò. ¹² Obhó tí, bàtizò nyí nyálǔ dhu-otù ǒ, nyí nyúve, kadù nyùtdù atdíkpá Krístò mànà. Ndirò nyí nyádù nyúngbe átò atdíkpá kà mànà, yà ka nabhù rìngbè ndi òve-bvù rò Kàgàwà bhà ádrùngbǎnga tó obi nyí nyá'ù dhu-okú dò rò. ¹³ Angyi nyí, ìnzì ní Pbàyàhúdí tírò, nyí ní'ì iwà nyí nyúve fùkú afátá-okú dò rò, ndirò ìmbǎ nyí nyí'ì Kàgàwà bhà ale tó ize nà rùkú dhu-okú dò rò ale. Pbétù kòmbí, Kàgàwà nábhù wà ípìrǒnga fùkú atdíkpá Krístò mànà, ndàdù fùkú nzérenga mà fàkà nzérenga mànà nùbà kóró. ¹⁴ Àlě ní'ì afátá nà ale, ìnzá àlě kifù kàbhà Fyátá dhu-okú dò rò. Pbétù, kǎkyè yà àlě òbhù ka karí okúya dò rò i afátá ka kundí ònà bhàrùwà. Kǎkyè ka dòtsí, Krístò ndi ndàbhù kutǒ mùsàlabhà dǒ dhu-otù ǒ. ¹⁵ Ndi dhu-otù ǒ, Kàgàwà nùudhá òrù-akpà ǒ màlàyíkà mà òyá kámá mànà tó obi, ndàdù abádí nùte kpangba kóró ale-ònzì, àdrà-mbí-akpà dǒ ka kùsò rórò, ndíni Idhùnà ònzì dhu-lè mà dhu nitè tí.

Inzá dhu àkǎ kifù ìndrù rǔdhèna tìtò tó dhu dhu

16 Nírò, dhu àkă nzá atdí ale mà ròtdì-ànyăku nyí nyónyuna dhu-okú dò rò, ndirò nyí nyómuvàna dhu-okú dò rò. Ndirò, atdí ale mà àkă nzá ndòtdì ànyăku inzá nyí nyífu Pbàyàhúdí tó atdí m̀hèndù-idhò mà, àbì-kudò tó m̀hèndù mà, ndirò sàbatù-idhò mà dhu-okú dò rò. ¹⁷ Kòrí dhu kóró ní'ì ìrà rírà dhu-sisì kèlě. Pbétù, kóró ì dhu-tsí tó obhóngà ní Krístò ndì nyú tírò. ¹⁸ Àpé nyàbhu nyí ìngbàtí ìlì ndì ale mà, yà irinà rò rí ndìtè yorowà t'ále tí ràmbe ànyăku ìtdì dǒ. Ndirò, àpé nyàbhu nyí màlàyíkà ùlě arí ale mà ràmbe ànyăku ìtdì dǒ. Wò dhu bhěyi ale-tidò ní, yà ndì ndálàna onyù òdzì dònà dhu bhěyi dhu rǒ tí arí afína àpbă ale, ndàdù àmbe ndòyò dǒ kòkórò pbìndà ìndrù tó ófò ǒ ndì ndí'ì nà ìrèta-okú dò rò. ¹⁹ Ì ale núpă nzá ì Krístò rǒ. Krístò ní ndì Kànìsà-dò, ndirò kànìsà ní kà-ngbò. Ka ní ndì arí pbìndà ale nóngù, ndàdù abádhí-tsù àndu ròkò atdíkpá, àdhàdhì ale-ngbò-rǒngá-nzo náarí 'ùnzi ngìngò ǒ rò, ndì ale-ngbò ràdù àmbe òvi dǒ Kàgàwà-afí ózè dhu bhěyi.

²⁰ Nyí, nyí nyuvè wà atdíkpá Krístò mànà, nyădù ùvò yà adzi dǒ obi nà dhu-tsí tó ádràngbǎnga tó obi ǒ rò. Ní ádhu nyí nyarádù nyǒnzì yà adzi ǒ ale bhěyi fùkú okota ǒ, nyădù nyòzè nyífu kákà dhu bhěyi uyátá-tidò nǐ? ²¹ Ì uyátá ràtina: «Àpé nyonyu yà dhu! Àpé nyinè yà dhu! Àpé nyalú yà dhu-ngbò!» ²² Kòrí dhu kóró nípbi ì ròyá dhu ní 'ìnza ràdù atdí-gùna tí ka kònzì kasu ì nǐ rò dhu. Ndirò ì dhu kóró ní ìndrù tó uyátá mà, ìndrù rùdhèna dhu mànà kèlě. ²³ Obhó tí, kǒkò ì uyátá rǐ 'àlă dhu-ǒnga t'òvòta

tó ọ́fò bhěyi. I ọ́yátá rǐ ìndrǔ àvǐ rùlě ndì ndòzè dhu-tsí kèlě, ràdi yorowà tó ọ́fò bhěyi rǐ ndàlǎ ọ́fò ọ́, ndirò ràbhù ngbǒna ràbà àp̀bè Kàgàwà-okú d̀ò r̀ò. P̀bétù, k̀òkò i ọ́yátá rǐ'ì mbǎ tǐya nà, abádhí ràbhùna ìndrǔ r̀onzì ní i i atdyúya òho dhu-tsí kèlě nídhunǐ.

3

Krístò, òrù-akpà ò arí'ì ale, náafí nózè dhu ònzi ka kí dhu

¹ Nyǐ nyapé ì'ì iwà nyǐ nyungbe nyǐ atdíkpá Krístò mànà dhu tí, ní nyǐ nyàkǎ nyǒmè òrù-akpà ò arí'ì dhu, yà Krístò arádi Kàgàwà bhà fangà d̀oná r̀ò i. ² Nyǐ nyàkǎ nyǐli afíkù atdíđđ òrù-akpà ò dhu d̀đ, ìnzǐ ní nyǐli afíkù yà adzi ọ́ dhu d̀đ. ³ Obhó tí, nyǐ nyúve wà, Kàgàwà ràdù nyǎbhù nyǎngbe nyǐ ọ́ve-bvù r̀ò. Nǐ kòmbí, nyǐ nyórù wà fùkú ípìr̀ngà atdíkpá Krístò mànà Kàgàwà-nyutsì. ⁴ Krístò ní ndi fùkú obhóná ípìr̀ngà. Ndirò kà rǐ ndàvǐ kpangba tdítđ nínganí, nyǐ mà átò nyǐ nyaviya nyǐ atdíkpá kà mànà, kàbhà ádr̀ungbǎngà tó awáwè ọ́.

⁵ Nírò, nyǐ nyàkǎ nyǒkyè yà adzi ọ́ kóró dhu-tsí kǎkà nyakutsì arí'ì: m̀nyòni t'ónzita mà, Kàgàwà-nyìkpó ọ́ ka kótì dhu mà, ale-nyǐ rǐwù nǐ nzére dhu-atdyú t'óhota mà, ndirò ongyéngá-atdyú t'óhota mànà. Ndi ongyéngá-atdyú t'óhota rǐ'ì àdhàdhì yà sànamù ọ́lě ka kí dhu bhěyi. ⁶ K̀òkò nzérengà-okú d̀ò r̀ò ní ndi Kàgàwà bhà nàwí níisíya yà ìnzǐ arí tsuná dhu ìri ale d̀đ. ⁷ Angyi, nyǐ nyongónà dhu ònzì ndi dhu bhěyi, yà i nzérengà-ọ̀bì náasè d̀ukunǎ nínganí.

⁸ Pbé̀tù kòmbí, nyí nyàkǎ nyípfo kǎkà dhu-tsí kóró nyukutsi rò. Í dhu ní: nǎwí ònzi nyí nyí dhu, ùkúnga rǐ ndìwa dhu, nzéɛ dhu ònzi nyí nyí dhu, ìndrǔ ùdhǔ nyí nyí dhu, ndirò ìndrǔ nǐ nyí nyí dhu ùnɔ nǐ ɔte-tidò rǎhɛ likɛ ò rò dhu. ⁹ Nyí nyàkǎ nzá nyǎ̀nò tìtò fùkù nzínzìkɛ ǒ. Obhó tí, nyí nyípfo wà yà angyi nyí nyí'ì nà fùkú ìndrǔ-ayí tó ǒfò nyukutsi rò, pbìndà mǔtsɔ mǎnà, ¹⁰ nyǎ̀dù ìndrǔ-ɔwátá tó ǒfò náfɔ rùkú. Obhó tí, nyí ní ìndrǔ-ɔwátá. Kàgàwà, yà àlɛ nabhòlò ale, náarí nyǎ̀bhǔ nyǒngò ìndrǔ-ɔwátá tí bilínganà. Ndi dhu bhěyi ní ndi, nyí nyǎ̀dù àmbɛ nyǔli dǒ kà bhěyi atdíǒ, nyǎ̀dù kùni mběyi nyú. ¹¹ Ní wò dhu-okú dò rò, ìnzǐ ní Pbàyahúdí mà, Pbàyahúdí mǎnà ǒnga ùndɔ ka kí dhu-tì rǐ'ì ìmbá. Kà rǐ'ì ndi dhu bhěyi tí ɔnzìyángà ka kóbbhòlò ale mà nzínzi ǒ, ìnzá ka kóbbhòlò ɔnzìyángà ale mǎnà, iwà inga núni ake ale mà nzínzi ǒ, ìnzá inga núni akekpá màtí ale mǎnà, ndirò ìnɔ tí arí'ì ale mà nzínzi ǒ, ìtírò arí'ì dǒyá ale mǎnà. Obhó tí, Krístò ní ndi kóró dhu dǒ idzi nónyù ale, ndirò kà rǐ'ì ìngbàtí ìli ndi ale mà yà ndi ná'ù nyutsi.

Kànìsà ǒ pbàkrístò àkǎ 'òkò tí nzínziyà ǒ dhu

¹² Nírò nyí yà Kàgàwà óvò fíndà ale tí rò, nyí ní kàbhà ale, yà atdíǒ kǒzè ale. Ní ndi dhu-okú dò rò, nyí nyàkǎ nyí'ì nà ní izu àbà nyí nyí ìndrǔ dǒ nǐ afíkɛ, ídzìngà ònzi nyí nyí ìndrǔ tò nǐ afíkɛ, yɔrɔwà nà nyí nyóko nǐ afíkɛ, ìyòngà ǒ nyí nyóko nǐ afíkɛ, ndirò dhu-dzi òndù nyí nyí nǐ afíkɛ. ¹³ Nyí nyàkǎ nyǒndù dzìkɛ nzínzìkɛ ǒ. Ndirò ɔdhìkɛ òbhɛ nyí nyí okúna dò rò dhu nà

nyí nyí'ì rò, nyí nyàkǎ nyǒwù dhu ùbà rǒ fùkù nzínzìkù ǒ, àdhàdhì Ádrùngbǎle Yèsù núubà dhu fùkù dhu bhéyi. ¹⁴ Ròsè kóró kòrí dhu dònǎ, nyí nyàkǎ nyí'ì àzè nà. Obhó tí, àzè náarí ndi kóró ale ùngbò rì'ì atdí ale nyú tí. ¹⁵ Nyí nyàkǎ nyí'ì Krístò bhà màrùngà nà afìkù ò. Obhó tí, Kàgàwà únzì nyí nyí'ì ndi màrùngà nà, ndínì nyí nyí'ì tí atdí ale-ngbò tí. Ndirò, nyí nyàkǎ nyí'ì òtsò àdù arí Kàgàwà tò ale tí. ¹⁶ Krístò bhà Ɔte àkǎ ndàdi abho nyú nzínzìkù ǒ. Nyí nyàkǎ nyǒwù dhu ùdhe rǒ fùkù, nyǎdù sedzà ùbho fùkù nzínzìkù ǒ dhu-ǒnga t'òvòta tó irèta nyú nà. Nyí nyàkǎ nyǒwù adyi ùyù rǒ Kàgàwà tò atdí afìkù nyú nà, nyǎdù òwu òtsò àdu rǒ kà tò Zàburì mà, ilèta tó adyi mà, Ìlǐlǎ Alafí rǐ nyǎbhù nyúyù ngǔkpà adyi mànà ǒ. ¹⁷ Ingbàtí ìlì ndi dhu mà nyí nyónzina, òtè-kù ǒ mǎtí, ndirò mǎtsòkù ǒ mǎtí, nákǎ nyǒnzì kóró Ádrùngbǎle Yèsù-òvò rǒ, nyǎdù òwu òtsò àdu rǒ Àba Kàgàwà tò kòtù ǒ.

Fí-dzá p̀bàkrístò àkǎ 'òkò tí dhu

(Èfè 5.22-33; 6.1-9; 1Tì 6.1-2; Tit 2.9-10; 1Pé 2.18-25; 3.1-7)

¹⁸ Nyí vèbhálé, nyí nyàkǎ nyí'ì fùkù kpabhále-tsù dhu àkǎkǎ dhu bhéyi, Ádrùngbǎle Yèsù-ònzì.

¹⁹ Nyí kpabhálé, nyí nyàkǎ nyǒzè fùkù vèbhále, ìnzì nyǎdù òwu òko rǒ abádhí mànà ìdzo tí nyí nyìdzò ngbòkù rórò.

²⁰ Nyí nzónzò, nyí nyàkǎ nyí'ì nyí'ì nódhì ale kóró dhu ǒ. Obhó tí, wòrí ní ndi Ádrùngbǎle-nyìkpó nófò dhu.

²¹ Nyí nzónzo t'ábánǎ, nyí nyàkǎ nzá nyòwù fùkú nzónzo àbhù rǒ rǎkǒ, akye nyí nyabhùna abádhí-afí rìngyě ì nǎ.

²² Nyí ino tí arí'ì alé, nyí nyàkǎ nyífu yà adzi ò fùkú ádròdrǒ ale kóró dhu ǒ. Nyí nyàkǎ nzá nyífu abádhí yà abádhí rǐ nyǎlǎ nyìkpóya ò òná kàsùmì ò tí, àdhàdhì abádhí-nyìkpó ò tí nyí nyí nyífu dhu bhěyi. Pbétù nyí nyàkǎ nyífu abádhí ídzì afíkù nyú nà, Ádrùngbǎle ifù nyí nyarí dhu-okú dò rò. ²³ Ndirò nyí nyónzina ìngbàtí ìlì ndì dhu mà, nákǎ nyǒnzì atdí afíkù nyú nà, àdhàdhì Ádrùngbǎle tò nyí nyí kasu ònzi dhu bhěyi, ìnzí ní ìndrù tò nyí nyí kasu ònzi dhu bhěyi. ²⁴ Nyí nyàkǎ nyíre dhu ní, Ádrùngbǎle rubhòya yà pbìndà ale tò ndì ndulì perè tí dhu fùkù. Obhó tí Krístò, yà nyí nyarí kàsùna ònzi ale ní ndì obhónánga tó Ádrùngbǎle. ²⁵ Pbétù, nzére dhu ònzi arí ale bhà perè Kàgàwà ubhòya àdhàdhì yà kǎnzì nzére dhu-bvù rǒ, kǎrí nzí dhu òlè ìndrù tò nídhuní.

4

¹ Nyí ádròdrǒ alé, nyí nyàkǎ nyǒnzì dhu fùkú ino tò obhónánga dǒ, ndirò àkǎkǎ mùgèrè ǒ, nyádù dhu ùnì nyí mà átò nyí rǎr'ì ìnè dùkú Ádrùngbǎle nà òrù-akpà ò.

*Pbàkrístò àkǎ 'òkò inzá àpè Yèsù à'u ale
nzínzì ǒ tí dhu
(Èfè 5.14-17; 6.18-20)*

² Nyí nyàkǎ nyòkò pòtsó itsòta ǒ. Ndirò nyítsò nyí nyí rò, nyí nyàkǎ nyòdò Kàgàwà rǎdùna

fùkù dhu òtsò àdù nyí nyí kà tò rórò. ³ Nyí nyàkǎ nyítsò nyí dòkǎ átò, ndíní Kàgàwà angbe tí p̀b̀ìndà Ɔte òvɔ mǎ mí ìndrù tò nǐ otu fǎkà. Ndi Ɔte ní Krístò nàndà Ɔte, yà òdhǔ ò ongónà àdi. Wò ndi Ɔte-okú dò rò ní ndi ma mí'ì kòmbí imbi ò. ⁴ Nírò, nyítsò nyí dùdú, ndíní ma mara tí kòvò rǒ k̀pangba, àdhàdhì kàkǎnà m̀v̀v̀ò dhu bhěyi.

⁵ Nyí nyàkǎ nyí'ì dhu-ǒnga t'òvòta tó mùtsɔ nà inzà àpè Yèsù à'ù ale-ònzì, nyòwù ìdzìnga ònzì rǒ abádhí tò nyí nyàbà kóró kàsùmì ǒ. ⁶ Ɔtǎku àkǎnà ndí'ì inga nòfò ɔte tí bilìnganà, ndàdù òvù iko nǐ ka kòsì dhu bhěyi. Nyí nyàkǎ nyòwù ɔte àdu rǒ ìngbàtí ìlì ndì ale mà tò àkǎkǎ dhu bhěyi.

*Bhàrwà rǐku dòná rò ovita
(Èfè 6.21-22)*

⁷ Ima nàndà kóró dhu nóvɔ rí fùkù ní àlě t'ádònà Dòkíkò. Àbadhi ní atdíǒ ma mózè ale, atdíǒ p̀b̀ìndà kasu nífu kasutále, ndirò atdíkpá mǎ mǎrí Ádr̀ngbǎle Yèsù bhà kasu ònzì mànà ale. ⁸ Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma m̀v̀v̀ì ka tiku ò, ndíní mǎ múda ònà dhu novɔ tí fùkù, ndàdù afiku àbhù ròtsì ɔbi. ⁹ Ma m̀v̀v̀ì abádhí atdíkpá atdíǒ ma mózè, ndirò atdíǒ ndì nífu àlě t'ádònà Ɔnèsimò mànà. Ndi Ɔnèsimò ní àwú fùr̀bv̀v̀ù ale. Abádhí ní ì rí iró ì nónzì kóró dhu àwě fùkù.

¹⁰ Ɔdhìdu Às̀tarikò, yà atdíkpá ka kúsò mǎ mànà ale, nóvì nyí. Ndirò Mǎrkò, Bàrnabà t'ádònà nóvì nyí átò. Nyí nyàbà wà Mǎrkò-okú dò rò ma m̀v̀v̀nò fùkù dhu. Ní fùr̀bv̀v̀ù kà rǎrà àhù rò, nyàkò ka mbéyi. ¹¹ Ndirò Yèsù, yà Yèsitò tí kátina ale, nóvì nyí átò. Kǎkà Yèsù ná'ù P̀b̀yàhúdí nzínzì ǒ, kǒkò ìbhù ale kèlě

ní i atdíkpá arí kasu ònzi ima mànà òrù-akpà ò Ádrùngbǎ kamà Kàgàwà bhà Idzi-okú dò rò. Ndirò abádhí ní i afídu nópè.

¹² Fǔrǎbvǔ ale Epafrà nóvì nyǐ átò. Ka ní Yěsù Krístò bhà kasutále. Kǎrí nzǐ ndìngyě ndìtsò ndì ndí dùkú bìlìnganà rò, ndínǐ nyǐ nyikò tí pòtsó fùkú a'uta ò, ndínǐ nyǐ nyò'ó tí afíkù ònǎ rò, nyǎdù àmbe Kàgàwà-afí òzè kóró dhu ònzi dǎ.

¹³ Ma mí dhu òvo kpangba kòkú dò rò matì, kà rarí ndùgye atdídǎ okúkù dò rò. Ndirò kǎrí ndùgye Làwòdikiyà mà Hiyèràpolì mànà tó kigò ò arí'ì pbàkrístò-okú dò rò. ¹⁴ Lukà, yà atdídǎ àlě kòzè àlě tó mǎngangà mà, Děmà mànà nóvì nyǐ.

¹⁵ Òvì nyòvì Làwòdikiyà tó kigò ò rí'ì àlě t'ádóna pbàkrístò, atdíkpá Nifà mà, yà pbì idzá arí 'ùndǔ pbàkrístò mànà. ¹⁶ Yàrí bhàruwà ka kòzúna gukyè nzínzìkù ò, ní nyònzì kóró òbì, kòzù ka átò Làwòdikiyà ò kànìsà ò. Ndirò nyǐ, tikù ònǎ rò, nyǐ nyàkǎ nyòzù wò ndì kànìsà ò bhà tò ma mǎndǐ bhàruwà átò. ¹⁷ Òvo nyòvo dhu Àrkipò tò nyǎti: kà rǎkǎ ndàndà nga mběyi yà foná Ádrùngbǎle Yěsù ábhù kasu nà, ndínǐ ndadù tí kònzì mběyi.

¹⁸ Ima Pòlò, ma mǎndǐ dhu òtsúdu nyú nǐ, movì nyǐ nǐ. Àpé nyàdzo àdì ma mǎdì imbi ò dhu rò rò. Kàgàwà àkǎ ndàso nyǐ!

Ungbòta-Ɖwátá Tó Bhǔkù

Ndrǔna: Ungbòta-Ɖwátá Tó Bhǔkù New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndrǔna (Ngit)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

abb6c630-aaf1-5647-8172-605215e8fe12